

# A népszavazási törvény két bekezdéséről

A címben nevesített, a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvényen (Nsztv.) alapuló rendelkezések a helyi népszavazási eljárásban alkalmazható, igénybe vehető jogorvoslati fórumokat, jelen esetben a törvényszék eljárását szabályozzák. Ezek a rendelkezések a helyi népszavazások kötelező, tilalmazott és fakultatív típusai, valamint kezdeményezői tekintetében több, tisztázást igénylő kérdést is felvetnek. A jogértelmezés egyes esetekben megoldható, más esetekben viszont megmaradnak a aggályok, amelyeket pusztán a joggyakorlat a központi jogalkotás nélkül nem tud feloldani. Jelen cikket a problémafelvetés szintjén a Jegyző és Közigazgatás c. szakmai lapban is publikálom; ehelyütt a tanulmány egyes kérdéseit fejtem ki részletesebben.

## Nsztv. 58. § (1) bekezdése

I.

Az Nsztv. 58. § (1) bekezdése értelmében a képviselő-testület helyi népszavazást elrendelő, valamint kötelezően elrendelendő helyi népszavazás elrendelését elutasító határozata elleni felülvizsgálati kérelmet - a törvényszékhez címezve - úgy kell benyújtani, hogy az a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül megérkezzen a helyi választási bizottsághoz.

E törvényi szabály a helyi népszavazásokat tipizálja a képviselő-testületi határozatok tükrében. A helyi népszavazást elrendelő képviselő-testületi határozat a fakultatív és a tilalmazott helyi népszavazásokat öleli fel. Az Alaptörvény 31.

cikk (2) bekezdése szerint a helyi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó ügyről törvényben meghatározottak szerint helyi népszavazást lehet tartani. Fakultatív helyi népszavazás tárgya lehet minden, a képviselő-testület feladat- és hatáskörébe tartozó kérdés, ami nem tartozik sem a kötelező, sem a tilalmazott ügypályák körébe. A fakultatívan elrendelhető helyi népszavazás azonban nem a tulajdonképpeni téma miatt lesz fakultatív, mivel fakultatívként nevesített témakör nincs az Nsztv.-ben: az Nsztv. 32. § (1) bekezdésében megfogalmazódó szabály, ami szerint a helyi önkormányzat képviselő-testülete helyi népszavazást rendelhet el a képviselő-testület hatáskörébe tartozó ügyben, nem fakultatívan értelmezendő témákra vonatkozik, hanem a helyi népszavazáson törvényes kereteit jelöli ki. Az elrendelés fakultatív volta mindig a kezdeményezés joghatásához kötődik, s nem a témakörhöz. Gondoljunk arra, hogy a törvényben és az önkormányzati rendeletben előírt feltételnek megfelelő választópolgári kezdeményezés hatására a képviselő-testület köteles lesz elrendelni a helyi népszavazást, holott egyértelmű, hogy a helyi népszavazásra irányuló kérdés a 32. § (1) bekezdésének a hatálya alá - azaz a képviselő-testület feladat- és hatáskörébe - tartozik. A 32. § (1) bekezdése által szabályozott, megengedett norma tehát nem fakultatív témaköröket szabályoz, hanem a helyi népszavazás egyes közjogi kereteit jelöli ki. Mindez közelebről azt jelenti, hogy a 32. § (1) bekezdése általános érvényű korlátot fogalmaz meg. Ebből következik, hogy a tilalmazott tárgykörök is a képviselő-testület feladat- és hatáskörébe tartoznak, éppen ezért kell őket külön tilalmazni: ez a tilalom speciális, egyedi korlátozásnak minősül. Ha nem a képviselő-testület feladat- és hatáskörébe tartoznának, nem kellene külön tilalmazni a helyi népszavazást, mert a 32. § (1) bekezdése eleve kizárná az adott tárgykörben helyi népszavazás útján történő önkormányzati döntéshozatalt.

A leírtak ellenkezője is érvényes: a helyi népszavazás nemcsak a tilalmi lista által szabályozott kérdések esetén tilalmazott, vagyis a tilalom nemcsak egy-egy témakörre vonatkozhat:

elegendő, ha a törvény vagy az önkormányzati rendeletben előírt feltételnek nem felel meg a kezdeményezés, a helyi népszavazás máris törvényellenessé, ennél fogva tilalmazottá válik. E tilalom nem feltétlenül a témára vonatkozik: előfordulhat, hogy a kezdeményezett kérdés a képviselő-testület feladat- és hatáskörébe tartozik, de például nem gyűlt össze az önkormányzati rendeletben előírt számú választópolgári aláírás vagy a kezdeményezés nem az Nsztv. által szabályozott kezdeményezői kör egyikétől származik.

Az Nsztv. 34. § (1) bekezdésének a) - c) pontja kimondja, ki kezdeményezhet helyi népszavazást:

- a képviselő-testület tagjainak legalább egynegyede;
- a képviselő-testület bizottsága;
- az önkormányzati rendeletben meghatározott számú választópolgár, ami nem lehet kevesebb a választópolgárok tíz százalékánál, és nem lehet több a választópolgárok huszonöt százalékánál.

A három kezdeményező közül az Nsztv. a 34. § (2) bekezdésében különös joghatást biztosít a választópolgári kör részére, mivel a képviselő-testület köteles elrendelni a helyi népszavazást, ha azt az önkormányzati rendeletében meghatározott számú választópolgár kezdeményezte.

Amennyiben nem a választópolgári kör kezdeményezte a helyi népszavazást, úgy a képviselő-testület diszkrecionális jogkörben dönt a helyi népszavazás elrendeléséről, az elrendelés mérlegelésének a lehetősége azonban ugyancsak nem a témakörhöz, hanem a kezdeményezők jogállásához kötődik.

## II.

A tilalmazott ügytípusok egy részét az Nsztv. 32. § (2) bekezdésének a) - d) pontja által szabályozott tilalmi lista nevesíti. Ennek értelmében nem lehet helyi népszavazást tartani a költségvetésről és a zárszámadásról, a helyi adókról, a képviselő-testület hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdéssről, a képviselő-testület feloszlásának a kimondásáról. A tilalmi lista azonban nem taxatív, mert törvényben a helyi népszavazás további korlátai meghatározhatók. Azt, hogy a helyi népszavazás jogintézménye mely célok elérése érdekében és mely jogforrásban korlátozható, tilalmazható, a Helyi

Önkormányzatok Európai Chartájának a helyi közéletben való részvételéről szóló kiegészítő jegyzőkönyvét kihirdetett 2010. évi XXVI. törvény (Kiegészítő Jegyzőkönyv) mondja ki. Ez a jogszabály iránymutatásként is szolgál a joggyakorlat számára abban az esetben, ha kétely merül fel egy adott téma helyi népszavazásra bocsáthatóságával kapcsolatban.

A Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikk 5. 1. pontja értelmében a helyi közügyekben való részvétel jogának gyakorlására vonatkozó:

- bármely alaki követelményeket;
- feltételeket és
- korlátozásokat törvény rendeli el

és azok meg kell, hogy feleljenek a fél nemzetközi jogi kötelezettségeinek.

Az 1. cikk 5. 2. pontja rögzíti azt is, hogy törvény csak olyan alaki követelményeket, feltételeket és korlátozásokat írhat elő, melyek annak biztosításához szükségesek, hogy a helyi önkormányzatok feladat- és hatáskörei etikus gyakorlását és átláthatóságát ne veszélyeztesse a részvételi jog gyakorlása. Minden egyéb alaki követelmény, feltétel és korlátozás a hatékony politikai demokrácia működése, a demokratikus társadalom közbiztonságának fenntartása, illetve a Fél nemzetközi jogi kötelezettségei által támasztott kívánalmaknak való megfelelés szükségessége alapján állhat fenn.

A Kiegészítő Jegyzőkönyvből következik, hogy a korlátozás elsősorban a helyi önkormányzatok feladat- és hatáskörei etikus gyakorlása és átláthatósága érdekében végezhető el, amihez képest másodlagos a hatékony politikai demokrácia működése, a demokratikus társadalom közbiztonságának fenntartása, illetve a Fél nemzetközi jogi kötelezettségei által támasztott kívánalmaknak való megfelelés.

A jogszabályok értelmezése során ebből a tételből célszerű kiindulni, ami egyben azt is jelenti, hogy a helyi népszavazás korlátozását mindig egyedileg kell, illetőleg lehet megítélni, és mindez nemcsak a törvények általi korlátozásra érvényes, de az Nsztv. által szabályozott konkrét tilalmi listára nézve is. Megjegyzem ugyanakkor, hogy a Kiegészítő Jegyzőkönyv 2010. évi ratifikálása és kihirdetése tulajdonképpen az addigi haza joggyakorlat megerősítése volt, hiszen a jelenleg hatályos szabályozás a helyi népszavazás

jogintézményének elsősorban az eljárási jogi területében vezetett be több újszerűséget, az anyagi jogiéra ugyanez már nem igaz. A Kiegészítő jegyzőkönyv elősegíti a helyi közéletben való részvétel jogának kiteljesítését, amire korábban a joggyakorlat is kísérletet tett, mert több - a helyi népszavazási eljárás jogorvoslata során megszületett - precedens is azt tükrözi, hogy a bíróságok a kifogásolt ügyekben - néhány ellenpélda kivételével<sup>1</sup> - a közvetlen helyi demokrácia alkalmazásának adtak helyt.<sup>2</sup>

Így például a bírói esetjog<sup>3</sup> a költségvetés tilalmazásával összefüggésben kimondta, hogy önmagában a költségvetés nem zárja ki a helyi népszavazást, csupán bizonyos esetekben. Amennyiben a költségvetést nemcsak az áttételesen, de a közvetetten érintő helyi népszavazások is a tilalom hatálya alá tartoznának, úgy az a jogintézmény kiüresítéséhez vezetne. E döntés az alábbi érveken alapul:

- a helyi önkormányzatok költségvetés alapján működnek, így minden olyan kérdés, amely a képviselő-testület feladat- és hatáskörébe tartozik, s így helyi népszavazás tárgya lehet, szükségszerűen érinti az önkormányzat költségvetését is;
- a jogszabály a tilalmat a költségvetésről való döntésre korlátozza, de az nem értelmezhető kiterjesztően oly módon, hogy a költségvetést közvetetten érintő kérdésekben sem lehet helyi népszavazást kezdeményezni;
- bármilyen önkormányzati vagyonnal, kötelezettség- vagy feladatvállalással kapcsolatos tevékenység érinti a helyi önkormányzat költségvetését.

A képviselő-testület hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalkítási kérdéseket az alábbiak szerint ítélte meg a bírói gyakorlat:<sup>4</sup>

- a szervezeti, működési és személyi kérdéseknek szűkebb értelmet kell tulajdonítani;
- a jogszabály a képviselő-testület saját szervezetének a kialakítására és működésének a meghatározására írja elő azt, hogy e döntések a képviselő-testület kizárólagos hatáskörébe tartoznak;
- ebből következik az, hogy a helyi önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátásához kapcsolódó egyéb szervezeti és működési kérdések - így például intézmények létesítése, átalakítása, megszüntetése - viszont nem tartoznak a képviselő-

elő-testület kizárólagos hatáskörébe;

- mindez azt az értelmezést erősíti, hogy a szervezeti, működési és személyi kérdések esetében a megszorító értelmezés mutatkozik helyesnek.

Mindezzel szemben hasonló tényállású ügyben az eljáró bíróság ellenkezőleg érvelt. A bíróság érvelésének kritikájaként megfogalmazható véleményem szerint, amennyiben az ügy alapjául szolgáló esetben a helyi népszavazás kérdése csupán közvetetten érinti a költségvetést, úgy a helyi népszavazást a fent ismertetett végzésekben foglaltak szerint el kell rendelni. Ugyanez igaz a képviselő-testület feladat- és hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalkítási kérdés vonatkozásában is: álláspontom szerint nem elegendő egy témáról a szervezeti és működési szabályzatban rendelkezni ahhoz, hogy az az Nsztv. erejénél fogva kizárható legyen a helyi népszavazás hatásköréből. Ennél szorosabb, jogilag releváns kapcsolat meglelte szükséges, ami nem az át nem ruházhatóságot jelenti, hanem a képviselő-testület saját (ún. belső) szervezetét és működését, ugyanis erre nézve mondja ki a jogszabály a helyi népszavazás tilalmát. Egyébként az át nem ruházható hatásköröket nem lehet értelmezni a helyi népszavazás szempontjából, mert a választópolgári közösség nem szerve a képviselő-testületnek, így a helyi népszavazással történő döntéshozatal sem átruházás eredményeként történik, hanem a választópolgári közösség saját jogából fakadóan.

A zárszámadásra, a képviselő-testület feloszlásának a kimondására, illetőleg a helyi adókra irányuló helyi népszavazási kezdeményezés tilalma, illetőleg a tilalom terjedelme viszonylag egyértelműbben behatárolható, gyakorlatilag a jogorvoslás igénybevétele nélkül is. A feloszlás kimondására irányuló helyi népszavazás kérdését például képtelenség lenne burkoltan megfogalmazni, ezért feltárni sem szükséges azt, hogy konkrétan mire irányul a helyi referendum. A kezdeményező mindazonáltal igénybe veheti a jogorvoslatot, de ennek eredményessége megkérdőjelezhető. Az ugyancsak nehezen képezhető vita tárgyát, hogy a kérdés vajon helyi adót érint-e avagy sem. A zárszámadásról, csakúgy, mint a költségvetésről, rendeletet alkot a képviselő-testület. Álláspontom szerint a költségvetéssel kapcsolatos helyi népszavazási tilalom terjedel-

mének bíró megítélése a zárszámadásra nézve is érvényesíthető, vagyis ez esetben is a szűkebb jogértelmezés szerint kell a tilalom határait megállapítani, ha a helyi népszavazás kérdése esetlegesen érintené a zárszámadást.

A fenti esetektől eltérően, a helyi közügy fogalmából, mibenlétéből kiindulva a bíróság úgy ítélte meg, hogy nem lehet alkalmazni a helyi népszavazás jogintézményét olyan ügyben, amelyet országos érdekeltségű közüggé nyilvánítottak.<sup>5</sup> A jogorvoslattal érintett ügy lezárult.<sup>6</sup>

A bíróság többek között a következőkre alapozta álláspontját:<sup>7</sup>

- az Mőtv. 10. § (2) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat - a helyi képviselő-testület vagy a helyi népszavazás döntésével - önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe;
- a helyi önkormányzatok kötelező feladat- és hatáskörei általában helyi közügynek minősülnek, ám ez nem jelenti azt, hogy a képviselő-testületnek valamennyi kötelező feladatellátása és hatáskörgyakorlása során tanúsított magatartása, végzett cselekménye, eljárása feltétlenül helyi közügynek minősülne;
- a külön törvényben meghatározott állami feladat, nemzetgazdaságiként vagy országos feladatként megjelölt feladat nem tartozik a helyi önkormányzás körébe, az nem helyi, hanem országos közügynek minősül.

Az érvelés kritikájaként elsősorban felhívom a figyelmet a Kiegészítő Jegyzőkönyv rendelkezéseire, melynek figyelembe vétele és értelmezése nem történt meg a döntés meghozatalakor, különös tekintettel arra, hogy a közvetlen helyi demokrácia hatásköre kormányrendeletben nem, csak törvényben vonható el, meghatározott célok elérésével összefüggésben.

### III.

A kötelezően elrendelendő helyi népszavazás elrendelését elutasító képviselő-testületi határozat - ahogyan a normából is egyértelműen következik - csak a kötelező helyi népszavazásokat foglalja magában, mely esetben csak az elrendelést elutasító képviselő-testületi határozat támadható meg. Az viszont, hogy a helyi népszavazás valóban kötelezően elrendelendő lesz-e, az eljárás különböző szakaszaiban még nem állapítható

meg biztonsággal, egyedül a képviselő-testületi döntés napján. A törvényhozó nem hatalmazta fel a képviselő-testületet a kezdeményezés feltételei meglétének végső vizsgálatára, és ilyen hatáskörré a kezdeményezést bejelentő polgármesternek sincs. Mindez azt jelenti, hogy a képviselő-testület a kötelezően elrendelendő helyi népszavazás elrendelését nem utasíthatja el akkor sem, ha egyértelmű előtte a törvénysértés ténye, amire esetleg csak a döntés napján kerül sor (lásd még később). Ekkor természetesen a helyi népszavazás elrendelése nem kötelező, hanem tilalmazott, de ennek kimondására csak a jogorvoslati szakban eljáró törvényszék jogosult: a helyi népszavazást elrendelő képviselő-testületi határozatot megsemmisíti, és a képviselő-testületet új határozat meghozatalára kötelezi.

Az Nsztv. 33. §-a értelmében a képviselő-testület helyi népszavazást köteles elrendelni abban a kérdésben, amelyben törvény vagy önkormányzati rendelet helyi népszavazás megtartását írja elő. Az Nsztv. 34. § (2) bekezdése konkretizál egy kötelező esetet is: a képviselő-testület köteles elrendelni a helyi népszavazást, ha azt az önkormányzati rendeletben meghatározott számú választópolgár kezdeményezte. A kezdeményezés azonban csak akkor eredményez kötelező helyi népszavazást, ha a törvényben - és az önkormányzati rendeletben - előírt feltételeknek maradéktalanul megfelel.

## Nsztv. 58. § (3) bekezdése

### I.

Az Nsztv. 58. (3) bekezdése értelmében az (1) bekezdésben meghatározott eljárásban a törvényszék a határozat érdemében csak akkor folytat vizsgálatot, ha az aláírásgyűjtő ív hitelesítése és a helyi népszavazás elrendelése között a körülményekben olyan lényeges változás következett be, amelyet a kérdés hitelesítéséről, vagy az azzal szembeni felülvizsgálati kérelemről hozott döntés során a helyi választási bizottság, illetve az 57. § szerinti eljárásban a törvényszék nem vehetett figyelembe, és a döntést érdemben befolyásolhatja. A törvényszék nem vizsgálja érdemben azt a felülvizsgálati kérelmet, amelyben a kérelmező a kérdés tartalmát illető, valamint a hitelesítéssel

összefüggő alkotmányossági aggályokra hivatkozik (megjegyzem, hogy az 57. § szerinti eljárás a helyi választási bizottságnak a kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni felülvizsgálatra vonatkozik, melynek hatásköri címzettje a törvényszék).

E törvényi szabály első mondata szerint a törvényszék érdemi vizsgálata lefolytatásának három, egyidejűleg fennálló feltétele van:

- lényeges változás bekövetkezése;
- a lényeges változás bekövetkezését a helyi választási bizottság, illetőleg a törvényszék a döntésekor nem vehette figyelembe;
- a lényeges változás a döntést érdemben befolyásolhatja.

A citált törvényi szabállyal kapcsolatban az első jogértelmezési kérdés az, hogy vajon akkor is helye van-e a törvényszék érdemi eljárása lefolytatásának, ha a lényeges változás csupán befolyásolhatja, ám a konkrét, egyedi ügyben nem befolyásolja a döntést?

## II.

A további jogértelmezés nehézsége abból fakad, hogy a szabály utal az 58. § (1) bekezdésére, amely a képviselő-testület helyi népszavazást elrendelő, valamint kötelezően elrendelendő helyi népszavazás elrendelését elutasító határozata elleni felülvizsgálati kérelmet szabályozza.

Az Nsztv. 58. § (1) bekezdése a kötelezően elrendelendő helyi népszavazás esetében csak az elrendelést elutasító képviselő-testületi határozat megtámadását teszi lehetővé, az 58. § (3) bekezdése viszont az aláírásgyűjtő ív hitelesítése és a helyi népszavazás elrendelése közötti időszak alatt bekövetkezett lényeges változásokról szól. Az aláírásgyűjtő ív jogilag a választópolgárok reprezentatív csoportja által kezdeményezett helyi népszavazás esetéhez kapcsolódik, amely - a törvényben előírt feltételek és az önkormányzati rendeletben előírt kezdeményezői szám teljesülésekor - a törvény erejénél fogva kötelező helyi népszavazást eredményez.

Természetesen előfordulhat, hogy a választópolgárok általi kezdeményezés törvénysértő - például a kérdés nem tartozik a képviselő-testület feladat- és hatáskörébe, nem gyűlt össze az önkormányzati rendeletben előírt számú aláírás, az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a formai felté-

teleknek stb. -, ekkor azonban a kezdeményezés - az Nsztv. által biztosított többlépcsős jogorvoslati eljárás eredményeképpen - nem juthat el a képviselő-testület elé, következésképpen nem merülhet fel a helyi népszavazás elrendelése sem. Ha a kezdeményezés mégis eljut a képviselő-testülethez, a helyi népszavazás nem lesz kötelezően elrendelendő, éppen ellenkezőleg, törvénysértő volta miatt tilalmazottnak minősítendő: a tilalmazott helyi népszavazás ellen pedig az 58. § (1) bekezdése az elrendeléskor biztosítja a felülvizsgálat jogát, csak hogy - és itt következik a probléma - az érdemi vizsgálat lefolytatásának a feltételei nem fognak teljesülni, legalábbis nem minden esetben teljesülnek. Az, hogy a kérdés nem tartozik a képviselő-testület feladat- és hatáskörébe vagy az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a jogszabályi feltételeknek, az alapeljáráskor kétségtelenül látható és lényeges körülmény, ennél fogva látható a kezdeményezés törvényellenessége is, ez a tény pedig kizárja az érdemi eljárás lefolytatását.

Speciális eset lehet, ha az 57. § szerinti eljárásban megtámadják a hitelesítő határozatot (például arra hivatkozva, hogy a kezdeményezést nem az arra jogosult szerv vagy személy nyújtotta be), ám a törvényszék nem tartja megalapozottnak a kérelmet, ezért a hitelesítő határozatot helybenhagyja, így a kezdeményezés eljut a képviselő-testülethez, majd a képviselő-testület helyi népszavazást elrendelő határozatát ismételtelen megtámadják olyan tényre, körülményre hivatkozással, ami ugyan az 57. § szerinti eljárásban is látható volt (például a kérdés nem tartozik a képviselő-testület feladat- és hatáskörébe), de az akkori felülvizsgálati kérelem nem ennek a ténynek, körülménynek a kifogásolására irányult. Kérdésként jelentkezik tehát, hogy ez esetben vajon helye van-e a törvényszék érdemi eljárásának annak tükrében, hogy a törvényszék az 58. § (1) bekezdése szerinti eljárásban és az 57. § szerinti eljárásban is kötve van a felülvizsgálati kérelemhez.

Amennyiben nem gyűlt össze az önkormányzati rendeletben meghatározott számú aláírás, de a kezdeményezés a többi vonatkozásban törvényes, úgy ez a helyzet már megalapozza a törvényszék érdemi eljárását, mivel az aláírások számszerűsítése a helyi népszavazási eljárásnak abban az időbeli szakaszában történik, amire a

törvényszéknek az 57. § szerinti alapeljárás jogorvoslati szakában nem volt rálátása.

Előfordulhat azonban olyan eset, amikor az eredetileg törvényesnek induló kezdeményezés külső, objektív körülmények hatására az eljárás alatt törvényellenessé válik. Ez akkor fordulhat elő, ha törvény kivonja azt a kérdést a képviselő-testület feladat- és hatásköréből, amire a helyi népszavazási kezdeményezés irányul. Ha erre az (3) bekezdés által szabályozott időintervallumon belül kerül sor, akkor megalapozott a felülvizsgálati kérelem.

Látható tehát, hogy a törvénynek e normáját csupán egy adott pillanatban lehet értelmezni, nevezetesen akkor, amikor a kezdeményezés eljutott a képviselő-testülethez és az dönt az elrendelésről avagy a kötelezően elrendelendő helyi népszavazás elrendelésének az elutasításáról. Ugyanis mindaddig, amíg folyik az eljárás, legyen szó akár a hitelesítésről, akár az az elleni jogorvoslat pozitív végkimeneteléről, az aláírásgyűjtésről, az aláírások ellenőrzéséről stb., nem állítható bizvást az, hogy a kezdeményezés kötelezően elrendelendő helyi népszavazást fog eredményezni, még a legkedvezőbb kilátások ellenére sem. Egyetlen jogalkotói aktus elegendő ahhoz, hogy a törvényszerű kezdeményezés tilalmazottá váljék, akár a képviselő-testület döntésének a napján is.

Mindez nem tekinthető érvényesnek az önkormányzati rendeletalkotásra nézve. A képviselő-testület felhatalmazást kapott, hogy önkormányzati rendeletben szabályozza a helyi népszavazást kezdeményező választópolgárok 10 és 25 százalék közötti számát. Jogbiztonsági, kiszámíthatósági és előreláthatósági szempontból nem engedhető meg, hogy a képviselő-testület az aláírásgyűjtés megkezdése után úgy módosítsa - emelje meg - az önkormányzati rendeletben a kezdeményezés sikerességéhez szükséges választópolgári számot, hogy azt a folyamatban lévő eljárásra is alkalmazni kelljen. Ez az eset ugyanis lehetővé tenné, hogy a képviselő-testület meghiúsítsa a választópolgárok kezdeményezését az által, hogy rendeletét folyamatosan módosítja, egészen a maximális 25%-ig.

A tárgyalta téma szempontjából más eset, ha a törvényszerűen kezdeményezett, kötelezően elrendelendő helyi népszavazást elrendelő képv-

selő-testületi határozat meghozatala után, de még a helyi népszavazás előtt kerül ki a képviselő-testület feladat- és hatásköréből a helyi népszavazás kérdése (ez lehet az egyik esete az okafogyottá váló helyi népszavazásoknak). Itt több eset is felmerülhet. A hatáskörelvonás megtörténhet egyrészt a jogorvoslati határidőn belül, másrészt azon kívül. Mindez egyedül akkor szolgálhat alapjául a felülvizsgálati eljárás érdemi lefolytatásának, ha magán a helyi népszavazásról szóló képviselő-testületi döntés napján következik be a hatáskörelvonás, mivel a (3) bekezdés által szabályozott időintervallum végnapja a helyi népszavazásról szóló képviselő-testületi döntés. Az ez után bekövetkezett lényeges változások nem vehetők figyelembe, akkor sem, ha a jogorvoslatra rendelkezésre álló határidőn belül következtek be (a helyi népszavazást követő 15 nap).

Ha pedig a helyi népszavazás után vonják ki az adott kérdést a képviselő-testület hatásköréből, akkor az úgy és annyiban érinti a helyi népszavazás eredményét, mint bármely más, hatályban lévő helyi önkormányzati döntést. Az érvényes és eredményes helyi népszavazás döntéséhez a képviselő-testület egy évig kötve van, az általa a helyi népszavazás eredményének megfelelő tartalommal megalkotott rendeletet vagy meghozott határozatot törvényességi felülvizsgálati eljárásnak lehet (kell) alávetni, ekkor nem a helyi népszavazási eljárásban alkalmazható jogorvoslati szabályokat kell követni.

A fent tárgyalt esetek ellenkezője is előfordulhat, azaz az eredetileg nem a helyhatóság hatáskörébe tartozó kérdést utóbb a törvény annak nyilváníthatja. Ekkor, attól függően, hogy a kezdeményezés a helyi népszavazási eljárás mely fázisában tart, élni lehet a jogorvoslattal. Ha ez idő alatt úgy módosulnak a törvényi rendelkezések, hogy megnyitják az utat a helyi népszavazás előtt, akkor ezekre hivatkozva megtámadható a hitelesítést eredetileg elutasító határozat, erre az eljárása azonban nem az Nsztv. 58. § (1) bekezdése, hanem az 57. § alapján kerülhet sor. Más kérdés, hogy a képviselő-testület így sem lesz majd köteles elrendelni a helyi népszavazást, ha annak fakultatív esetét teremtette meg a törvényi módosulás, pontosabb megfogalmazás szerint, ha nem a választópolgárok, hanem a települési képviselők legalább egynegyede vagy a képv-

selő-testület bizottsága kezdeményezte a helyi népszavazást.

Itt megjegyzem, hogy mindezekről eltérő jellegű kérdés a helyi népszavazásról szóló képviselő-testületi határozat tartalma, amit az Nsztv. 55. § (1) bekezdése szabályoz: a képviselő-testület helyi népszavazás elrendeléséről szóló határozata tartalmazza a helyi népszavazásra bocsátott kérdést, továbbá rendelkezik a helyi népszavazás költségvetéséről. A kérdést a kezdeményezésben megfogalmazott formában kell helyi népszavazásra bocsátani. Amennyiben a határozat tartalmi kellékei nem megfelelőek, azok hiányosak vagy azokat kibővítette a képviselő-testület - melynek következtében olyan elemekről is határozott, melyekre nem kapott felhatalmazást -, nem a helyi népszavazási eljárásban alkalmazható jogorvoslat szerint kell eljárni, hanem törvényességi felügyeleti eljárásnak van helye. Ugyancsak ez mondandó el a helyi népszavazásról szóló határozat meghozatalának a módjáról: az egyszerű többségről és a minősített többségről. A helyi népszavazás elrendelése a képviselő-testület át nem ruházható hatásköre, az abban való döntéshez szükséges szavazati arányt azonban az Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mótv.) nem szabályozza. E kérdéseknek az SzMSz-ben történő szabályozására lehetőség van, azonban nem korlátlanul, amint az Alkotmánybíróság kimondta: a fakultatívan elrendelhető helyi népszavazások esetében az egyszerű és a minősített többség is előírható, a kötelezően elrendelendő helyi népszavazás esetében azonban csak az egyszerű többség írható elő, annak érdekében, hogy a képviselő-testület eleget tudjon tenni a törvényi kötelezettségének<sup>8</sup> (legalábbis könnyebben). Ha a képviselő-testület az SzMSz-ben előírt szavazati arány meglétének hiánya miatt nem rendeli el (nem tudja elrendelni) a kötelezően elrendelendő helyi népszavazást (függetlenül az egyszerű vagy a minősített többségtől), nem a kötelezően elrendelendő helyi népszavazás elrendelésének az elutasításáról van szó, hanem a képviselő-testület hallgatásáról, amely esetben törvényességi felügyeleti eljárásnak van helye az Nsztv. 53. §-ának megsértése miatt.

Összefoglalva tehát az eddig tárgyaltakat, a kötelezően elrendelendő helyi népszavazással kapcsolatos képviselő-testületi döntés lehet tör-

vényes és törvényellenes. Amikor az 58. § (1) bekezdése a kötelezően elrendelendő helyi népszavazás elrendelését elutasító képviselő-testületi határozat bírói megtámadhatóságáról szól, akkor ebbe az esetkörbe azok az esetek tartoznak, amikor a kezdeményezés minden vonatkozásában megfelel a törvényben - és az önkormányzati rendeletben - foglaltaknak, de a képviselő-testület mégsem rendeli el a helyi népszavazást. Az 58. § (3) bekezdése viszont azokat az eseteket öleli fel, amikor a kezdeményezés kötelezően elrendelendő helyi népszavazást kellene, hogy eredményezzen (azaz választópolgári kezdeményezésről van szó), ám a kezdeményezés valamely ponton törvénysértővé vált, minek következtében nem lehet elrendelni a helyi népszavazást. Ekkor, mivel a helyi népszavazás tilalmazott, az elrendelő határozat ellen biztosított a jogorvoslat. Mindez külön-külön nézve érthető, de az 58. § (3) bekezdésének az (1) bekezdésre történő utalása miatt zavarossá válik a jogértelmezés.

### III.

A (3) bekezdés második mondata szerint a törvényszék nem vizsgálja érdemben azt a felülvizsgálati kérelmet, amelyben a kérelmező a kérdés tartalmát illető, valamint a hitelesítéssel összefüggő alkotmányossági aggályokra hivatkozik. A törvényszék többek között azért nem vizsgálja ezeket a felülvizsgálati kérelmeket, mert ezeket a helyi választási bizottságnak a kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni felülvizsgálat keretében - azaz az 57. § alapján - az ún. alapeljárásban lehetett megtámadni, s nem az eljárás azon szakaszában, amikor már a képviselő-testület dönt a helyi népszavazás elrendeléséről, illetőleg a kötelezően elrendelendő helyi népszavazás elrendelésének az elutasításáról.

Szükségesnek tartom megemlíteni, hogy az Nsztv. 52. §-a kimondja: a polgármester a törvényben foglalt feltételeknek megfelelő kezdeményezést (...) a jogszabály szerinti tájékoztatás kézhezvételét követő legközelebbi testületi ülésen bejelenti. A képviselő-testületi döntéshozatal megelőzően ez az utolsó eljárásjogi aktus. Ezzel kapcsolatban két kérdést kell tisztázni. Az egyik az, hogy a „törvényben foglalt feltételeknek megfelelő kezdeményezés” kitétele vajon alapít-e a polgármester számára hatáskört a kezdeménye-

zés törvényszerűségének a vizsgálatára? Véleményem szerint nem. Jogértelmezési szempontból tehát elegendő lett volna csupán annyit rögzíteni a törvényben, hogy a polgármester a kezdeményezést a jogszabály szerinti tájékoztatás kézhezvételét követő legközelebbi testületi ülésen bejelenti. A törvényben foglalt feltételeknek való megfelelés folyamatos figyelemmel kísérése és az ezzel kapcsolatos döntés és jogorvoslás több szakmai és választási szerv hatásköre, így a polgármesternek a hozzá eljutó bejelentést nem kell megvizsgálnia, nem kell számba vennie a törvényi feltételek meglétét sem. Felhívom azonban a figyelmet arra, hogy a kezdeményezésnek nemcsak törvényi, hanem önkormányzati rendeleti feltétele is lehet, nevezetesen az aláírásgyűjtéshez szükséges választópolgári szám. A normát tehát úgy kell értelmezni, hogy a polgármester nemcsak a törvényben, hanem a törvényi szabályt konkretizáló - önkormányzati rendeletben foglalt feltételnek megfelelő kezdeményezést is bejelenti a legközelebbi testületi ülésen.

A másik tisztázandó kérdés, hogy vajon a polgármester bejelentésének az esetleges törvényellenessége esetén vajon elegendő garanciális alapot nyújt-e a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása? A polgármester bejelentésével kapcsolatban az alábbi esetek merülhetnek fel:

- a polgármester a törvényellenes kezdeményezést bejelenti;
- a polgármester a törvényszerű kezdeményezést késve jelenti be: a polgármester késedelembe esik;
- a polgármester a törvényszerű kezdeményezést egyáltalán nem jelenti be: a polgármester hallgat.

Ezekben az esetekben nincs külön jogorvoslati eszköz. Ez a probléma már a választási eljárásról szóló 1997. évi C törvény alapján is fennállt, de hiánypótlását azóta sem rendezte a törvényhozó.

#### IV.

A (3) bekezdés első mondata további szempontból sem egyértelmű, ugyanis megkülönbözteti a kezdeményezőket, ami részben érthető, de részben vitatható is. Az aláírásgyűjtő ív hitelesítése a választópolgárok általi kezdeményezéshez kapcsolódik, mert csak a választópolgárok gya-

korolják aláírásgyűjtő íven a helyi népszavazás kezdeményezéséhez való jogukat. Az Nsztv. 34. § (1) bekezdés a) - b) pontja értelmében azonban a helyi népszavazásnak más - ún. nem választópolgári - kezdeményezője is lehet, nevezetesen a képviselő-testület tagjainak legalább egynegyede és a képviselő-testület bizottsága. Az Nsztv. 36. § (5) bekezdése a nem választópolgári kezdeményezői kört is kötelezi a kérdést hitelesítés céljából történő benyújtására, azonban szükséges megjegyezni, hogy a kérdés hitelesítése és az aláírásgyűjtő ív hitelesítése nem azonos, hanem két különböző jogi aktus, különös tekintettel a kezdeményezőkre.

A választópolgári és a nem választópolgári kezdeményezés joghatása között az a különbség, hogy a választópolgárok általi - a törvényi és az önkormányzati rendeleti feltételeknek megfelelő - kezdeményezés kötelezően elrendelendő helyi népszavazást eredményez, ami ellen csak az elrendelés elutasításakor biztosított a jogorvoslat. A nem választópolgári kör általi kezdeményezés fakultatív helyi népszavazást eredményez, ez ellen viszont csak az elrendeléskor biztosított a felülvizsgálat joga. Ez utóbbi esetben nincsenek olyan tények, körülmények, amelyek a kötelező elrendelés kikényszerítése alapjául szolgálhatnának, következésképpen az elrendelés elutasítása sem sérthet jogot, minek következtében a megtámadás értelmetlen.

Az 58. § (3) bekezdés első mondatában alkalmazott három kifejezés, az „aláírásgyűjtő ív,” a „helyi népszavazás elrendelése” és a „kérdés hitelesítése” együttes alkalmazása a nem választópolgári kör kezdeményezése tekintetében tehát logikai zűrzavart okoz. Mivel ez esetben nincs aláírásgyűjtés, ezért kérdés, hogy mi a viszonyítási alapja, a kiindulópontja a törvényszék érdemi vizsgálatának? A törvényszék mely jogi aktusok közötti körülményekben bekövetkező lényeges változásokat veszi/veheti figyelembe a felülvizsgálatkor?

Az Nsztv. által meghatározott kezdeményezői csoport kizárólagos. Ez azt jelenti, hogy a helyi népszavazás kezdeményezésére csak a jogszabályban meghatározott kör jogosult, a képviselő-testület pedig ez alapján lesz kötelezett a helyi népszavazásról szóló döntés meghozatalára. Amennyiben a kezdeményezés nem a törvény-



ben meghatározott kezdeményezői kör egyikétől származik, úgy ez a tény jogorvoslás alapjául szolgálhat.<sup>9</sup>

## V.

Itt külön szólni kell a területszervezési eljárásról szóló 321/2012. (XI. 16.) Kormányrendeletéről, amelynek 8. § (2) bekezdése kimondja, hogy a jogszabály szerinti lakossági tájékoztatást követő harminc napon belül az előkészítő bizottság kezdeményezi a helyi népszavazással kapcsolatos aláírásgyűjtő ív hitelesítését. Az Nsztv. 35. § (1) bekezdésének a) - c) pontja rendezi azt a kérdést, hogy helyi népszavazás kitűzésére irányuló választópolgári kezdeményezést ki szervezhet, melynek értelmében helyi népszavazást olyan magánszemély, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó lehet; párt; illetőleg egyéb egyesület a létesítő okiratában meghatározott céllal összefüggő kérdésben szervezhet. Kérdés tehát, hogy az előkészítő bizottság a jogállása szerint milyen jellegű szervnek minősül, illetőleg, hogy a különböző területszervezési ügýtípusokban megválasztott előkészítő bizottságok, így az önálló község alakításakor az Möt. 98. § (3) bekezdése alapján megválasztott előkészítő bizottság, illetőleg a lakott területrészt átadásakor az Möt. 102. § (2) bekezdése alapján megválasztott előkészítő bizottság egymással azonosítható-e? Véleményem szerint nem.

Az önálló község alakításakor a falugyűlés<sup>10</sup> által megválasztott előkészítő bizottság az Nsztv. rendelkezésében nevesítettek egyike közé sem sorolható be, mert az előkészítő bizottság se magánszemélynek, se pártnak, se egyéb egyesületnek nem minősül. Véleményem szerint nem alkalmazható az Nsztv. 34. § (1) bekezdésének b) pontja sem, amely kimondja, hogy helyi népszavazást a képviselő-testület bizottsága is kezdeményezhet. Ez az előkészítő bizottság ugyanis nem a képviselő-testület szerve, nem a képviselő-testület választja meg, hanem a Möt. erejénél fogva a falugyűlés, a személyi összetétele pedig a településrészen lakó települési képviselők közül vagy más választópolgárokból áll. Mivel ennek az előkészítő bizottságnak a konstituálása nem képviselő-testületi aktus eredménye, ezért a képviselő-testület nem utasíthatja, nem ruházhat rá hatásköröket,

az Möt. és a Kormányrendelet által az előkészítő bizottság hatáskörébe utalt kizárólagos hatásköröket sem vonhatja el. Tehát, ha ez az előkészítő bizottság nem tartozik a képviselő-testület bizottsági struktúrájához, akkor az Nsztv. 34. § (1) bekezdését megsérti a Kormányrendelet 8. § (2) bekezdése, amely az előkészítő bizottságot - mint a helyi népszavazás nem rendezett jogi státuszú kezdeményezőjét - felhatalmazza a helyi népszavazásra irányuló aláírásgyűjtő ív hitelesítésének a kezdeményezésére.<sup>11</sup> Az előkészítő bizottság nem szerepel a helyi népszavazásra javasolt kérdés benyújtásának az Nsztv. 36. § (1) bekezdése által szabályozott jogosítottjai között.

Az Möt. a lakott területrészt átadásakor megválasztott előkészítő bizottságot már másként szabályozza, ez esetben kirajzolódnak a képviselő-testületi szervekre jellemző tónusok. Az Möt. 102. § (2) bekezdése szerint a lakott területrészt átadásának kezdeményezése esetén az érintett képviselő-testületek együttes ülésen legálább háromtagú, területrészt átadását előkészítő bizottságot választanak települési képviselők közül, valamint más választópolgárokból. Az előkészítő bizottság tagjainak több mint felét a lakott területrészen lakó települési képviselők vagy választópolgárok közül kell megválasztani. A bizottság elnökének és tagjainak megválasztásához a képviselő-testületi tagok több mint felének igen szavazata szükséges.

Ennél ez előkészítő bizottságnál már fennáll a két szerv, vagyis a három szerv (két képviselő-testület és az előkészítő bizottság) közötti hierarchikus kapcsolat, így a helyi népszavazás kezdeményezése szempontjából rendezett jogi státuszának minősülne, azonban ezt a szervet a Kormányrendelet nem hatalmazta fel a helyi népszavazásra irányuló aláírásgyűjtő ív hitelesítésének a kezdeményezésére.

A lakott területrészt átadása egyébként annyiban különbözik a többi területszervezési kezdeményezéstől, hogy ez esetben a helyi népszavazáson nem a kezdeményezéséről, hanem az ügy érdeméről kell döntenie, mert ez a területszervezési eljárás az államigazgatási vertikum kiesésével kizárólag helyi szinten megy végbe.

A területszervezési kezdeményezésekkel kapcsolatban egyébként érdekesség, hogy bizonyos esetekben a területszervezés kezdeménye-

zését ellenzők valamennyi eszközzel megpróbálják elődázni a helyi népszavazást, de azt a nyilvánvaló és egyértelmű, a helyi népszavazást kétségtelenül kizáró okot eddig még soha nem hivatkozták meg, hogy a helyi népszavazásnak a felhatalmazás keretein belül nem az ügy érdemére, hanem a kezdeményezésre kell vonatkoznia.<sup>12</sup> A Nemzeti Választási Iroda (NVI) által vezetett központi nyilvántartás adataiból jól látható, hogy az eddig területszervezési gyakorlat - a lakott területrés átadása, átvétele és cseréje kivételével - törvényellenes, mert a helyi népszavazásokat közvetlenül a területszervezés végkimenetelének a kérdésében rendelték el, holott ezzel az eljárással hatáskörelvonást okoztak.

A bírói felülvizsgálat iránti kezdeményezés elmaradásának az oka vélhetően az, hogy a területszervezés kezdeményezésében az Mötv. erejénél fogva kötelező helyi népszavazást elrendelni, ezért az érintettek úgy vélik, hogy az elrendelő határozatot nem lehet (nincs értelme) megtámadni. Ez részben igaz, de nem azért, mert a helyi népszavazás elrendelése kötelező és ezért nincs is értelme megtámadni, hanem azért, mert a megtámadás nem a képviselő-testület helyi népszavazást elrendelő határozata elleni felülvizsgálati kérelemben tehető meg, hanem a helyi népszavazási eljárás korábbi szakaszában, az Nsztv. 57. §-a szerinti eljárásban [az Nsztv. 58. § (1) bekezdése azért nem alkalmazható, mert a (3) bekezdés kizárja az olyan tényre, lényeges körülményre való hivatkozást, amit az alapeljárásban a törvényszék láthatott vagy látott, és ami a döntés befolyásolhatja, márpedig az, hogy a helyi népszavazás kérdése nem a területszervezés kezdeményezésére, hanem az érdemére vonatkozik, egyértelműen látható volt az alapeljárásban is<sup>13</sup>]. A területszervezési ügy szempontjából tehát az a lényeges, hogy a helyi népszavazási eljárásban van olyan pont, méghozzá a kérdés, illetőleg az aláírásgyűjtő ív hitelesítése, amikor gyakorolható a felülvizsgálat joga és amikor a törvényszék érdemi eljárást folytat le a felülvizsgálati kérelemben foglaltaknak megfelelően.

## VI.

A helyi népszavazás nem választópolgári kezdeményezői tárgykörön belül utalok arra a nézetre, mely szerint az Nsztv. nem valamennyi

települési képviselőt - nem magát az egész képviselő-testületet - hatalmazta fel a helyi népszavazás kezdeményezésére, hanem csupán a települési képviselők egy meghatározott hányadát. Talán valóban meglepő lenne, ha a képviselő-testület önnön magához kezdeményezést nyújtana be, azonban mégsem vethető el ez az eshetőség. Kérdés ugyanis, hogy az Nsztv.-nek az a rendelkezése, amely kimondja, hogy a helyi népszavazást a „települési képviselők legalább egynegyede” is kezdeményezheti, hogyan értelmezendő a vázolt nézet tükrében? A rendelkezés „legalább” kitétele utal arra, hogy akár az összes települési képviselő csatlakozhat a kezdeményezéshez: ki, mely képviselő legyen tehát az, aki az általa támogatott és sajátjának érzett helyi közügyben történő kezdeményezés során visszalép annak érdekében, hogy a kezdeményező települési képviselők száma ne töltse ki a képviselő-testület teljes taglétszámát?

E kérdés a jogorvoslat szempontjából lényeges: vajon pusztán arra a tényre hivatkozva sikeresen megtámadható-e a helyi népszavazást elrendelő képviselő-testületi határozat, hogy azt nem csupán a települési képviselők egynegyede, hanem valamennyi képviselő kezdeményezte? A megtámadásnak egyáltalán van-e értelme mindannak ismeretében, hogy újabb kezdeményezéssel kivédhető a felügyeleti eljárás alapjául szolgáló körülmény, a túlzott kezdeményezői létszám? A nem választópolgári kör kezdeményezése fakultatívan elrendelhető helyi népszavazást eredményez: csupán a települési képviselőknek az Nsztv.-ben meghatározott minimális hányada által támogatott helyi népszavazási kezdeményezésnek is pozitív végkimenetele lehet, ha azt a képviselő-testület igenlő elbírálásban részesíti.

**KISS MÓNIKA DOROTA**

## Jegyyetek

1 Szentendrei Városi Bíróság 12. Pk. 50. 099 / 2011/2. sz. végzés.

2 Az alábbi hivatkozású ügyekre - a Fővárosi Törvényszék eljárása kivételével - még a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (Ve.), valamint a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) alapján került sor, melyek közül már egyik sincs hatályban.

3 Miskolci Városi Bíróság 4. a. Pk. 53. 906/2009/4. sz. végzése; Pesti Központi Kerületi Bíróság 1.P.54.141/2008/6. sz. végzése.

4 Debreceni Városi Bíróság 55. Pk. 501. 025/2012/6.sz. végzése.

5 Fővárosi Törvényszék 3.Kpkf. 670. 338 / 2014/2. sz. végzése.

6 A Fővárosi Törvényszék 3. Kpkf. 670.338 / 2014/2. számú végzése ellen a szervező alkotmányjogi panaszt nyújtott be 2014. szeptember 12-én az Alkotmánybírósághoz. Az Alkotmánybíróság a 3060/2015. (III. 31.) AB végzésében visszautasította az alkotmányjogi panaszt. Kiss László alkotmánybíró különvéleménye szerint az alkotmányjogi panasz befogadásának és érdemi elbírálásának lett volna helye.

7 Én ettől alapvetően eltérő álláspontot képviselek. Lásd Kiss Mónika Dorota: A Fővárosi Törvényszék végzése a német megszállási emlékművel kapcsolatos helyi népszavazási kezdeményezésről. A közvetett és a közvetlen helyi önkormányzati döntéshozatal a helyi közügy tartalmának tükrében. Jogesetek Magyarázata, VI. évf. 2015/1. sz. megjelenés alatt.

8 1556/H/1992. AB határozat.

9 Lásd OBH 126/2000. sz. ügy (a helyi népszavazás eredményének mint önkormányzati döntésnek a semmissé nyilvánítása).

10 Az Mötv. 98. § (3) bekezdése által szabályozott falugyűlés nem keverendő össze a Kormányrendelet 8. § (3) bekezdése által szabályozott falugyűléssel. Míg az első esetben a választópolgárok által képezett csoportosulásról van szó annak érdekében, hogy a területszervezéssel érintett településrészen lakó települési képviselőkől vagy más választópolgárokból megválasszák az előkészítő bizottságot, addig az utóbbi képviselő-testületi fórumnak minősül, ez által az Mötv. 53. § (3) bekezdésének a hatálya alá tartozik.

11 Továbbá jogilag azért is kérdéses (értelemzhetetlen) a kezdeményezés, mivel a képviselő-testület bizottsága általi kezdeményezéskor nincs aláírásgyűjtés, tehát nincs aláírásgyűjtő ív sem.

12 18. Kpk. 45. 760/2009/5. sz. Fővárosi Bírósági végzés.

13 Precízebben szólva, az 58. § alapján is benyújtható felülvizsgálati kérelem, de a fent nevesített okok miatt a törvényszék nem folytat vizsgálatot a határozat érdemében.

20 ➤

*A körülmények szerencsés összejárása révén, Zongor Gábor lett az újonnan megalakult Veszprém Megyei Közgyűlés első elnöke. Ő és Zimonyi Péter, leendő főjegyző, nekilátott a csapatépítésnek és így többek között nekem is ajánlatot tett, hogy vállaljak el egy (talán tudományos) tanácsadói posztot. Erre szívesen vállalkoztam, de úgy gondoltam, hogy egyedül kevés leszek és javaslatot tettem, hogy egy kis háttérintézményt hozzunk létre, melyben Oláh Miklós szociológus mellett, Jurics Imréné, szakkönyvtárast is vonjuk be, és fedőszervként egy Továbbképző Intézetet hozzunk létre. Zimonyi Péter ötlete volt, hogy ide kerüljenek az informatikusok (Harangozó János, Erős Melitta és Csalagovits István) is, miután az a változat, hogy a jogtanácsosi iroda is ebben a leendő, főjegyző által, Közigazgatási Szolgáltatói Irodának elnevezett képződményben legyen, jogszabályi okok miatt nem volt lehetséges. Jurics Imréné ajánlotta titkárnőnek Németh Sándornét, és így állt össze az eredetileg hét fős csapat. (Ebből a végére csak ketten maradtunk, Csalagovits István informatikussal.)*

➤ 51